

ASIA Vantaan käräjäoikeuden 23.2.2015 antama tuomio

ASIAN VIREILLETULO

Asia tuli vireille oikeuskanslerin tuomioistuimiin kohdistaman laillisuusvalvonnan nojalla toimitetussa tarkastuksessa, kun vastaaja oli muiden hänelle syyksi luettujen tekojen ohella tuomittu 15.6.2012 – 16.6.2012 tehdystä kulkuneuvon kuljettamisesta oikeudetta. Ankarin rangaistus teosta on enintään kuusi kuukautta vankeutta. Rikoslain 8 luvun 1 §:n mukaan syyte-oikeus vanhentuu kahdessa vuodessa, jos ankarin rangaistus on sakkoa tai enintään vuosi vankeutta. Käräjäoikeudesta saadun tiedon mukaan tekoa koskeva haaste oli annettu vastaajalle tiedoksi 23.10.2014, eli vasta sen jälkeen, kun syyteoikeus teosta oli jo vanhentunut.

SELVITYS

Asian puheenjohtajana toimineelta käräjätuomarilta on saatu pyydetty selvitys virheen johdosta.

Puheenjohtajan 13.8.2015 päivätyn selvityksen mukaan tuomiossa oli virhe, kun vastaaja oli tuomittu kulkuneuvon kuljettamisesta oikeudetta siitä huolimatta, että syyteoikeus teosta oli vanhentunut. Puheenjohtaja kertoo virheen tapahtuneen huomaamattomuudesta. Syytekohta koski kahta tunnustettua tekoa.

TUOMION PURKU

Korkein oikeus on oikeuskansleri Jaakko Jonkan hakemuksesta 27.9.2016 päätöksellään purkanut Vantaan käräjäoikeuden tuomion 23.2.2015 kulkuneuvon kuljettamisen oikeudetta osalta ja hylännyt syytteen vanhentuneena.

RATKAISU

Asiassa annettu Vantaan käräjäoikeuden tuomio on ollut virheellinen, kun vastaaja on tuomittu teosta, josta rikoslain 8 luvun 1 §:n mukaan ei vanhentumisen johdosta olisi saanut tuomita.

Tuomitessaan vastaajan vanhentuneesta teosta tuomioistuin on menetellyt lainvastaisesti.

Arviointi

Valtion virkamieslain 14 §:n 1 momentin mukaan virkamiehen on suoritettava tehtävänsä asianmukaisesti. Käräjätuomari on selvityksessään todennut virheen tapahtuneen. Virhe oli tapahtunut huolimattomuudesta, kun käräjätuomari ei kertomansa mukaan huomannut vanhentumista kiireen ja suuren juttumäärän vuoksi. Käräjätuomari on menetellyt huolimattomasti tuomitessaan vastaajan vanhentuneesta teosta.

Nyt kyseessä olevan kaltainen virhe voisi tulla arvioitavaksi rikoslain 40 luvun 10 §:ssä tarkoitettuna tuottamuksellisena virkarikoksena. Tuottamuksellisen virkavelvollisuuden rikkomisen tunnusmerkistö edellyttää, että teko ei ole kokonaisuutena arvostellen vähäinen ottaen huomioon sen haitallisuus ja vahingollisuus ja muut tekoon liittyvät seikat.

Vähäisenä pidettävien tekojen sulkeminen tuottamuksellisen virkavelvollisuuden rikkomisen tunnusmerkistön ulkopuolelle toteutettiin lailla 792/1989. Vähäisyyden arvioinnille ei ole lain-säädännössä tai lain esitöissä esitetty kriteerejä. Asia on aina arvioitava tapauskohtaisesti. Asiaa koskevassa hallituksen esityksessä todetaan, että säännöksillä ei ole tarkoin määriteltävissä, milloin virkavelvollisuuden rikkomista voidaan pitää vähäisenä, ja sen arviointi jäisi näissä tapauksissa syyttäjäviranomaisen ja viime kädessä tuomioistuimen harkittavaksi (HE 58/1988 vp. s. 65).

Asiaa koskevassa lakivaliokunnan mietinnössä (LaVM 7/1989 vp. s. 2) todetaan, että hallituksen esityksen mukaan vähäisenä pidettäisiin lähinnä menettelytapaan liittyviä virheitä. Lakivaliokunnan mietinnössä todetaan lisäksi, että viranomaisten tulee kuitenkin noudattaa tarkkaa harkintaa tuomioistuinmenettelyn käynnistämisessä tuottamuksellisten virkarikosten takia varsinkin silloin, kun on käytettävissä muitakin seuraamusmuotoja.

Vähäisyyttä arvioitaessa on huomiota kiinnitettävä muun muassa siihen, miten olennaisesti tekijä on menetellyt vastoin sitä mitä edellytetään kysymyksessä olevan viran asianmukaiselta hoitamiselta ja missä määrin menettely on loukannut tai vaarantanut yksityistä etua. Oikeuskäytännössä on annettu myös merkitystä sille, miten vakavasti teko vaarantaa luottamusta viranomaisen toiminnan asianmukaisuuteen (esim. KKO 2001:54).

Rangaistuksen tuomitseminen teosta, josta rangaistusta lain mukaan ei voi enää seurata, on omiaan heikentämään luottamusta oikeudenhoitoa kohtaan. Tällaista virhettä on lähtökohtaisesti pidettävä luonteeltaan vakavana. Vastaaja oli käsillä olevassa tapauksessa tuomittu muiden hänelle syyksi luettujen tekojen ohella vanhentuneesta kulkuneuvon kuljettamisesta oikeudetta yhteiseen 3 kuukauden pituiseen vankeusrangaistukseen.

Käräjätuomarin virheestä ei käytettävissäni olevien tietojen mukaan ole aiheutunut vahinkoa kysymyksessä olevan rikosasian asianosaisille.

Vaikka käräjätuomarin virhe on omiaan vähentämään luottamusta lainkäyttötoiminnan asianmukaisuuteen ja vaikka virhe on tapahtunut hänen tehtäviensä ydinalueella eli lainkäyttöratkaisun tekemisessä, katson, että virhettä on edellä esitetyt näkökohdat huomioon ottaen pidettävä tuottamuksellisen virkavelvollisuuden rikkomisen tunnusmerkistön tarkoittamalla tavalla vähäisenä.

Johtopäätökset ja toimenpiteet

Valtioneuvoston oikeuskanslerista annetun lain 6 §:n 1 momentin mukaan jos virkamies, julkisyhteisön työntekijä tai muu henkilö julkista tehtävää hoitaessaan on menetellyt lainvastaisesti tai jättänyt velvollisuutensa täyttämättä, oikeuskansleri voi antaa asianomaiselle huomautuksen vastaisen varalle, mikäli hän ei harkitse olevan tarvetta syytteen nostamiseen.

Edellä kerrotuilla perusteilla annan käräjätuomarille mainitun lainkohdan mukaisen huomautuksen hänen virheellisestä menettelystään rangaistukseen tuomitsemisessa.

Tämä päätös tulee saattaa käräjätuomarin tietoon.

Oikeuskansleri

Jaakko Jonkka

Vanhempi oikeuskanslerinsihteeri

Henna-Riikka Välinen

OIKEUSKANSLERINVIRASTO
